

ticable?... Aquell fatídic 6 d'octubre, sorprenia al ciutadà que es preguntava: com acabarà aquest disbarat?

Eren les deu de la nit i els carrers de Barcelona estaven deserts i ocupats per les joventuts d'Estat Català i Esquerra. Vaig parlar amb un grup d'ells i em vaig adonar que tret d'algun revòlver, el demés eren escopetes del sometent. Arribaren les onze i ja dins la meua llar, vaig oir les primeres canonades, ametralladores i fuselleria. L'enfrontament tament més greu tingué lloc a les Rambles, on moriren uns joves idealistes. També hi hagué baixes a la Generalitat i potser en altres indrets. Balanç: uns morts, entre ells un comandant de l'exèrcit i d'altres de ferits sense justificació vàlida, ja que pocs ciutadans podien concebre que els problemes del camp, s'haguessin de solucionar de manera tan radical. El resultat fou aconseguir posar al descobert la manca d'homogeneïtat catalana, ja d'anys dividida socialment, ja que terres catalanes no tenien prou significat idealista per a incorporar a una generació que cercava una Catalunya nacional i no nacionalitzada. Tot era eufòria i romanticisme, més per a tenir exacta consciència del propi valer, els catalans tenien de passar la prova, i la prova fou el 18 de Juliol del 36, quan Catalunya es trobà amb una revolució imprevista, que triomfà conduïda per no catalans i Catalunya fou convertida en territori experimental.

Presonera la Generalitat dels aconteixements, opta pel raonament, quan ja les passions s'havien desfermat i la maldat aplaudida per la ignorància triomfa al carrer. S'obriren les presons i la delinqüència campà al seu gust amb carnet de la F.A.I. i el terror paralitza als idealistes. Es dividiren els catalans; uns fugiren, d'altres s'amagaren, d'altres es quedaren per salvar l'insalvable, ja que el feixisme i l'anarquisme eren anticatalans. El succéit aquells dies els historiadors ja ho han escrit, cadascú a la seva manera objectiva. No anirem a escriure història, sinó a fer un exàmen de tossuderia o bona fe.

En la dramàtica nit del 18 de Juliol, al president M. Azaña se li ocorregué llicenciar l'exèrcit republicà, i el que va decretar fou la defunció de la República, ja que l'ordre no arribaria mai a les casernes rebels i les armes abandonades quedaren a les mans dels incontrolats i la Generalitat presonera.

Fou la por o l'excessiva legalitat el que immobilitzà als polítics o la complicitat d'algun d'ells. Mai ho sabrem, més no importa, doncs no ens serviria de res. Tres anys de lluita i

destrucció en una Espanya intervinguda baix la No intervenció. Hitler, en una sessió del Reichstag, a l'estiu del 37, proclamà solemnement, que no permetria a Espanya altre govern que el d'en Franco. La Itàlia del Duce havia bloquejat el Mediterrà impedint tota ajuda democràtica per mar. La França i Gran Bretanya, al igual que tots els països capitalistes, no veien amb bons ulls al govern republicà, però les circumstàncies obligaven a allargar la guerra civil espanyola per a debilitar al feixisme espanyol i trobar mentrestant una solució a l'agressió nazi que anava desmantelant les democràcies, absorbint-les i convertint-les al feixisme, l'única ideologia enemiga a mort de les llibertats dels pobles; fou el retorn dels senyors de la guerra.

Revés darrera revés, la República havia deixat d'existir i aferrats a l'ajuda democràtica, aquestes servien material antiquat i fidels al seu esperit, feien el gran negoci amb l'or espanyol. Resistir fou la consigna i per suposat el que resistia fou el poble, donant soldats sense moral, ja que fou tanta la inferioritat republicana en tots els fronts, que no se sabia el perquè es lluitava. El catalanisme havia perdut el seu lloc i cadascú escollia el camí més positiu.

Els perjudicats, en la seva major part, simpatitzaven amb qui els garantís la propietat i seguiren el consell del bon frare de Medina, i el bon poble insensibilitzat i desnodrit, veia amb amargura el seu destí. Tot es preveia, i a la rera-guarda creixia una cinquena columna de catalans que s'enfilava cap a llocs de direcció, com si es tractés d'esperar al guanyador. Catalans assassinats, perseguits, empresonats, expoliats; uns cercaren l'exili, d'altres es quedaren protegint la fugida. Aquells foren festejats, els que es quedaren, presoners i oblidats.

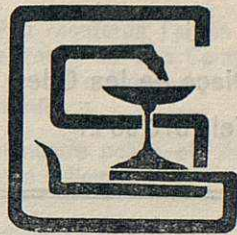
Molts catalans foren afusellats, per no desconfiar de l'home. Un poble perdé la seva llibertat i d'altres se'n lamentaren, però mai feren res per ajudar-lo ja que el qui perd ha perdut. Catalunya passa la prova. Hem viscut un altre 11 de Setembre, amb més fervor i popularitat, per una nova generació, i hom es complaïa contemplant els cents de milers de persones de procedència regional, manifestant-se per una Catalunya autònoma, i ho sentien, ja que s'havien integrat.

Fou la gent del poble il·lusionada, perquè a ells se'ls cridava a formar part del poble, després de 40 anys que hi foren exclusos. Catalans que havien passat la prova s'adherien de tot cor. No tots els catalans ho podien fer, ja que no pogueren resistir la prova.

E. CONDIS

Farmàcia

Salvador Galceran

- CENTRE D'ESPECÍFICS
- ORTOPÈDIA
- ELABORACIÓ DE FÓRMULES MAGISTRALS
- ANÀLISIS

Plaça de l'Ajuntament - Telèfon 844 89 80

SANTA EULÀLIA DE RONÇANA